

§ 6 Lausunto hallituksen linjauksista itsehallintoaluejaon perusteiksi ja sote-uud. askelmerkeiksi

Jakelu	Sosiaali- ja terveysministeriö, kirjaamo@stm.fi
Lähetyspäivä	9.2.2016
Lisätieto	

Tarkastamattomasta pöytäkirjasta otteen oikeaksi todistaa:

Sotkamossa 9.2.2016

Pöytäkirjanpitäjä

Paula Halonen

§ 6

Lausunto hallituksen linjauksista itsehallintoaluejaon perusteiksi ja sote-uud. askelmerkeiksi

KVALT

Päätös

Käydyn keskustelun jälkeen kunnanvaltuusto hyväksyi yksimielisesti kunnanhallituksen ehdotuksen.

Merkittiin, että vs. kunnanjohtaja Mika Kilpeläinen alusti asiaa.

Otteet

_____

Sosiaali- ja terveysministeriö, kirjaamo@stm.fi,
kirjaamo, PL 33, 00023 Valtioneuvosto

_____

Pöytäkirjantarkastajat

_____

§ 39

**Lausunto hallituksen linjauksista itsehallintoaluejaon perusteiksi ja sote-uud. askelmerkeiksi
245/00 04 00/2015**

KHALL

Hallintojohtaja

Pääministeri Juha Sipilän hallitus on linjannut 20.10. ja 07.11.2015 tekemillään päätöksillä sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksen uudistamisesta sekä perustettavien itsehallintoalueiden määrästä ja aluejaosta.

Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettävät kolme itsehallintoaluetta tukeutuen lailla säädettävän työnjaon mukaisesti vaativimmissa palveluissa muiden itsehallintoalueiden palvelurakenteisiin siten, että sosiaali- ja terveydenhuollossa on maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Hallituksen aluejakoa koskeva linjaus sekä sitä perusteleva muistio ovat lausuntopyynnön liitteinä.

Hallituksen rahoituksen uudistamista koskevan linjauksen mukaan kunnilla ei voi jatkossa olla merkittävää vastuuta sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksesta. Itsehallintoalueiden rahoitusta valmistellaan ensisijaisesti valtion rahoitusvastuun pohjalta, minkä lisäksi myös osittain alueiden omaan verotusoikeuteen perustuvaa ratkaisua selvitetään. Hallituksen rahoituslinjaus on liitteenä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta, itsehallintoalueiden perustamista ja aluehallintouudistusta valmistellaan sosiaali- ja terveysministeriön ja valtionvarainministeriön yhteisessä hankkeessa, jota hallinnoidaan teknisesti sosiaali- ja terveysministeriössä. Sosiaali- ja terveysministeriö ja valtionvarainministeriö pyytävät Manner-Suomen kunnilta, kuntayhtymiltä sekä muilta jakelussa mainituilta tahoilta lausunnot hallituksen linjauksista. Myös muut kuin jakelussa mainitut tahot voivat antaa asiassa lausuntonsa. Lausuntopyyntöön vastataan sähköisellä kyselyllä, jossa on kohdennettuja kysymyksiä hallituksen linjauksista. Kyselyyn annettuja vastauksia on mahdollista perustella, minkä lisäksi kyselyyn on varattu runsaasti tilaa myös vapaamuotoiselle kommentoinnille.

Lausuntopyynnön materiaalit löytyvät netistä osoitteesta:
<http://alueuudistus.fi/lausuntopyynnot>

Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Kuntia on pyydetty ottamaan lausunnossaan kantaa siihen, minkä maakunnan pohjalta muodostettavaan

Pöytäkirjantarkastajat

Kunnanhallitus
Päätös

Käydyn keskustelun jälkeen kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti vs. kunnanjohtajan kokouksessa tekemän ehdotuksen.

Merkittiin, että tämä pykälä tarkistettiin ja hyväksyttiin välittömästi kokouksessa.

Otteet

_____
Kunnanvaltuusto

Pöytäkirjantarkastajat

_____

Lausuntopyyntö STM

1. Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Onko nykyinen maakuntajako oikea peruste itsehallintoalueiden muodostamiselle?

- Kyllä
 Ei
 Ei kantaa

2. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Maakunnat muodostavat luonnolliset maantieteelliset alueet sekä toiminnalliset kokonaisuudet, joiden pohjalta itsehallintoalueet tulee luoda.

3. **Tämä kysymys vain kuntien valtuustoille:** Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Minkä nykyisen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kuntanne katsoo perustelluiksi kuulua? (liite: Manner-Suomen maakunnat)

- Etelä-Karjala
 Etelä-Pohjanmaa
 Etelä-Savo
 Kainuu
 Kanta-Häme
 Keski-Pohjanmaa
 Keski-Suomi
 Kymenlaakso
 Lappi
 Pirkanmaa
 Pohjanmaa
 Pohjois-Karjala
 Pohjois-Pohjanmaa
 Pohjois-Savo
 Päijät-Häme
 Satakunta
 Uusimaa
 Varsinais-Suomi

4. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Kainuu on tälläkin hetkellä oma maakunta, jolla on oma toimiva sote-alue. Sotkamon kunnan luonnollinen yhteistyö- ja yhteistoiminta-alue on ollut kautta aikojen Kajaani ja muut Kainuun kunnat. Kainuu on pinta-alaltaan maamme kolmanneksi laajin maakunta ja etäisyydet Kainuun ulkopuolisiin kuntakeskuksiin ovat pitkät. Kainuu omana itsehallintoalueena pystyy parhaiten tarjoamaan yhdenvertaiset palvelut myös alueen syrjäisimmillä seuduilla.

5. Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyjen kolmen itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on jatkossa maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Miten arvioitte tehtyä ratkaisua?

Yhdenvertaisuuden vuoksi sote- ja itsehallintoalueiden tulisi olla yhtenevät valtakunnallisesti kaikilla itsehallintoalueilla. Jos toteuttamismalli on nyt esitetty, jossa kolmen itsehallintoalueen sote-palvelut toteutetaan yhdessä toisen itsehallintoalueen kanssa, tulee tämä näiden osalta toteuttaa sopimusmenettelyllä toisen itsehallintoalueen kanssa välttämättä ylimatekunnallisia hallintorakenteita ja toimielimiä. Sopijaosapuolet on nimettävä nopeasti, jotta valmistelu tältä osin saadaan käyntiin.

6. Minkä kriteerien perusteella tulisi päättää siitä, mitkä kolme itsehallintoaluetta järjestävät sosiaali- ja terveyspalvelut muiden itsehallintoalueiden kanssa? Voit valita yhden tai useampia

- Väestömäärä ja sen ennustettu kehitys
 Huoltosuhte ja sen ennustettu kehitys
 Taloudelliset edellytykset
 Mahdollisuudet varmistaa yhdenvertainen sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus
 Mahdollisuudet varmistaa kattava sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus
 Mahdollisuudet suunnitella ja toteuttaa toimiva palveluverkko
 Mahdollisuudet toteuttaa kustannustehokas tuotantorakenne
 Kielelliset erityispiirteet

Pöytäkirjantarkastajat

PM PM NT NT

Pöytäkirjantarkastajat

AL _____ AM _____

Maakuntien välinen luontainen yhteistyö ja työssäkäynti- tai asiointisuunnat

Jokin muu, mikä? _____

7. Itsehallintoalueet tulevat tarvitsemaan yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisessä. Mikä tai mitkä ovat alueellenne luontaiset yhteistyösuunnat?

Sopimusmenettelyn kautta toteutettaviin palveluihin luontevat yhteistyöalueet ovat Pohjois-Pohjanmaa ja Pohjois-Savo.

8. Jos se itsehallintoalue, johon katsotte kuntanne kuuluvan, osoittautuu myöhemmin tehtävän päätöksen johdosta sellaiseksi itsehallintoalueeksi, joka ei vastaa itsenäisesti sote-palvelujen järjestämisestä, onko sillä vaikutusta kunnan kantaan siitä, mihin itsehallintoalueeseen kunnan tulisi kuulua?

Kyllä

Ei

Ei kantaa

9. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Kainuu on Sotkamolle luonnollinen itsehallintoalue.

10. Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät: pelastustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä lisäksi mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto. Mitä muita tehtäviä olisi mielestänne tarkoituksenmukaista siirtää itsehallintoalueille?

Yllä mainitut siirtyvät tehtävät ovat niin suuria kokonaisuuksia, ettei niiden lisäksi ei ole järkevää siirtää lisää tehtäviä itsehallintoalueille. Yleinen toimivalta tulee säilyttää edelleen peruskunnilla. Jos toimivaltaa halutaan siirtää, se tulee mahdollistaa yhteistoimintasopimusten ja vapaaehtoisuuden kautta.

11. Millä keinoin tulisi varmistaa itsehallintoalueiden ja kuntiin jäävien tehtävien välinen yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi?

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteiden ja tavoitteen tulee olla yhtenäisiä itsehallintoalueen ja kuntien strategioiden sekä hyvinvointiohjelmien kanssa. Niiden toteutumista tulee arvioida osana kuntien hyvinvointikertomuksia. Kainuussa toimii jo tällä hetkellä Kainuun soten ja kuntien yhteinen HYTE -verkosto ja kunnissa on omat HYTE-työryhmät. Jatkossakin vastaavaa toimintaa tulee jatkaa tulevan itsehallinto alueen sisällä sekä kuntakohtaisesti.

12. Vapamuotoisia huomioita hallituksen aluelinjauksesta.

- Lainsäädännöllä on mahdollistettava itsehallintoalueen ja sen kuntien yhteiset tukipalvelut.
- Itsehallintoalueilla tulee turvata keskussairaالاتasoinen toiminta ja päivystys.

Yksi tärkeä kokonaisuus on kiinteistöomaisuus. Mikäli kunnilta ja kuntayhtymiltä siirretään kiinteistöomaisuus valtiolle, on kiinteistöjen osalta käytettävä käyppiä arvoja, jotka on määritellyt ulkopuolinen tahon.

13. Vapamuotoisia huomioita hallituksen rahoituslinjauksesta.

Kuntien rahoitus pohja on turvattava siten että kokonaisveroaste ei nouse ja että tuleva järjestelmä antaa yhtäläiset ja tasavertaiset mahdollisuudet järjestää kuntien oma toiminta tasapuolisella ja kohtuullisella verotuksen tasolla sekä kantokyvyn mukaisilla kustannuksilla. Nyt tehtyjen linjausten perusteella ei ole vielä tarkkaan mahdollista arvioida rahoituksen käyttäytymistä eri tilanteissa.

Lähtökohtana tulee olla, että itsehallintoalueen rahoitus pohjautuu valtiolliseen veroon ja valtakunnalliseen alueiden väliseen tasaukseen. Valmistelussa on muistettava, että kuntiin jäävillä valtionosuuksilla ja verotulotasauksella on olennainen merkitys jatkossakin turvaamassa kuntien elinvoimaa, mahdollistamassa maltillisen kuntaverokehityksen sekä varmistamassa kuntien mahdollisuutta rahoittaa jäljelle jäävät palvelut kuten perusopetus ja varhaiskasvatus sekä kuntien oman kehitystoiminnan.

Pöytäkirjantarkastajat

PM

PM

NT

ND

Pöytäkirjantarkastajat

AL

AM